

KönyvTÁrIat II/2.: Rejtélyes reneszánsz

2012/10/18
2012/10/10 - 14:01

A program:**16.30-17.10 „A látható nyelv” - A költészet vizuális képe a 16. századi magyar könyvekben.** Ács Pál irodalomtörténész, [MTA BTK Irodalomtudományi Intézet](#) [3]

Tudta, hogy a 16. századi költőknek az volt a meggyőződése, hogy a magyar a szent nyelvekhez, a latinhoz, a göröghöz és a héberhez hasonló? Hogy a régi magyar versek nagy többségéhez dallamok kapcsolódnak? A 16. század elején mind a magyar történelemben, mind a magyar kultúrában új korszak kezdődött. A könyvnyomtatás gyors térhódítása és az Erasmus hatására kibontakozó népnyelvű humanizmus kellőképpen előkészítette a talajt. A magyar nyelv gyorsan terjedt a magánlevelezésben, valamint a vallási és a politikai élet szféráiban. A század közepére már kialakultak a magyar irodalom intézményes keretei és műfaji struktúrája is. Az egyre szaporodó nyomdatermékekben jelentős számú verses mű található: a 16. századi magyar nyomtatványok bibliográfiája 869 kötetet ír le, a 16. századi magyar versek repertóriumuk mintegy 1500 vers adatait tartalmazza. A korszak költészetének zenei, metrikai problémái mellett érdemes figyelmet szentelni a régi magyar vers külső megjelenésének, vizuális képének is.

Ács Pál – az előadás alapján készült – tanulmánya megjelent a [Doromb című antológiában](#). [4]

17.10-17.50 A Budai Krónika rejtélyei. Farkas Gábor Farkas művelődéstörténész, az OSZK [Régi Nyomtatványok Tárának](#) [5] vezetője

„Befejeződött Budán az Úr 1473. esztendejében Pünkösöd előestéjén Hess András által.” A Budai Krónika ezzel az utolsó mondatával kezdődik a hazai nyomdászat története. A hetven levelet (ebből 133 nyomtatott lapot) tartalmazó kisleveles könyv tíz példányban maradt fenn a világon. Sok kérdés kapcsolódik a szöveghez, a könyvhöz, a nyomdászhoz és a megrendelőhöz. Némelyikre választ kaptunk az elmúlt évszázad neves régikönyves kutatóitól, de akad még elvarratlan szál az első magyar ősnyomda történetében. Jóformán semmit sem tudunk Hess Andrásról, csak amennyit elárul magáról a két nyomtatványán keresztül. Csak találgatni tudjuk Mátyás király hozzáállását a könyvnyomtatáshoz, s hiányoznak a levéltári források a magyar nyomdászat megteremtéséről. Különleges szál, miszerint a Vitéz János-féle összeesküvés hogyan befolyásolta Hess munkáját, s érdekes elképzelések sora látott napvilágot arról, hogy Johannes Regiomontanus és a pozsonyi egyetem miképpen kapcsolódhat a Budai Krónikához. A ma is kézbe vehető tíz példány szétszóródva élte túl a történelem viszontagságait, s nem egy kötet izgalmas részleteket árul el mai olvasójának a 18-19. századi magyar és európai bibliofília históriájából.

18.00 16. századi madrigálok. *Capella Silentium Énekegyüttes (művészeti vezető Várkonyi Tamás)*

Kizárólag a program résztvevői számára kamarakiállításunkon megtekinthető: A Budai Krónika OSZK által őrzött példánya (1473), illetve Tinódi Lantos Sebestyén Krónikája (1554)

A teljes program ingyenes. Az egyes programrészek külön-külön is látogathatók. Kérjük, részvételi szándékukat 2012. október 17-ig szíveskedjenek jelezni a pr@oszk.hu [6] címen, vagy a 224 9742, illetve 224 3745-ös telefonszámon. Telt ház esetén a programokon való részvételt az igények beérkezésének sorrendjében tudjuk biztosítani.

[A rendezvény plakátja](#) [7]

[A KönyvTÁRlat II. évfolyamának további programjai](#) [8]

A programsorozat támogatója:

Nemzeti
Kulturális
Alap

[# KönyvTÁrIat \[10\]](#)

Source URL: <https://oszk.hu/en/konyvtarlat/konyvtarlat-rejtelyes-reneszansz>

Links:

- [1] <https://oszk.hu/sites/default/files/Csoma-kodex.jpg>
- [2] <http://www.oszk.hu/hirek/kozepekori-kodexek-titkai>
- [3] <http://www.iti.mta.hu/>
- [4] <http://reciti.hu/2012/712>
- [5] http://www.oszk.hu/regi_nyomtatvanyok_tara_olvasoterem
- [6] <mailto:pr@oszk.hu>
- [7] <https://oszk.hu/sites/default/files/konyvtarlat-IIper2.pdf>
- [8] <http://www.oszk.hu/konyvtarlat/konyvtarlat-II-efolyam>
- [9] <http://www2.nka.hu/>
- [10] <http://www.oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/koenyvtarlat>
- [11] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [12] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/koenyvtarlat>